

prima instanță: M. Muruianu
instanța de apel: A. Bostan, G. Dașchevici, Șt. Niță

dosarul nr. 2r-704/16

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Gheorghe Meaun
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Meaun
împotriva lui Gheorghe Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună
pe cote-părți și la cererea reconvențională a lui Gheorghe Meaun împotriva lui
Valeriu Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, prin care a fost
respinsă cererea lui Gheorghe Meaun cu privire la scutirea de plata taxei de stat și
nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Gheorghe Meaun

c o n s t a t ă :

La 07 iulie 2015, Valeriu Meaun a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Gheorghe Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună
pe cote-părți.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 08 iunie 1990, între el și
Svetlana Vasilian a fost înregistrată căsătoria, iar la 25 iunie 2012, prin hotărârea
Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, căsătoria a fost desfăcută.

Menționează că pe parcursul vieții în comun au dobândit apartamentul nr. 52
din str. Paris, 40, mun. Chișinău.

Susține că la 10 februarie 2015, Svetlana Vasilian și-a înstrăinat cota-parte din
imobilul enunțat, donând-o fiului Gheorghe Meaun.

Afirmă că comportamentul lui Gheorghe Meaun față de el este agresiv și
neconstructiv, nedorind partajarea imobilului pe cale amiabilă sau achitarea
contravalorii cotei-părți.

Relevă că conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 312 din
25 mai 2015, întocmit de către Centrul de expertize independente, luând în
considerare planificarea interioară a apartamentului, partajarea în natură a acestuia
nu este posibilă.

Solicită vânzarea apartamentului nr. 52 din str. Paris, 40, mun. Chișinău la licitație cu distribuirea prețului coproprietarilor Valeriu Meaun și Gheorghe Meaun în părți egale și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, Gheorghe Meaun a depus cerere reconvențională împotriva lui Valeriu Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că la 12 februarie 2015, în temeiul contractului de donație din 10 februarie 2015, a devenit proprietar a ½ cotă-parte din apartamentul nr. 52 din str. Paris, 40, mun. Chișinău, cu suprafața totală de 45,6 m. p..

Menționează că coproprietar a ½ cotă-parte din imobilul enunțat este și Valeriu Meaun, în temeiul certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună nr. 17 din 10 februarie 2015.

Susține că, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 013 din 14 ianuarie 2016, apartamentul nr. 52 din str. Paris, 40, mun. Chișinău nu poate fi divizat, format, conform cotelor-părți deținute de coproprietari cu numere cadastrale separate, deoarece nu sunt respectate condițiile Legii cu privire la formarea bunurilor imobile..

Consideră că în legătură cu acest fapt, imobilul urmează a fi partajat prin atribuirea întregului bun lui Gheorghe Meaun în schimbul unei sulte în favoarea lui Valeriu Meaun.

Afirmă că el, devenind coproprietarul bunului imobil, a efectuat lucrări de reparație, îmbunătățind inseparabil acest imobil.

Relevă că costul lucrărilor de reparație efectuate în imobil, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 013 din 14 ianuarie 2016, constituie 116850,35 lei.

Mai relevă că Valeriu Meaun urma să compenseze cheltuielile enunțate proporțional cotei sale părți în sumă de 58425,17 lei, însă până în prezent, nu a stins datoria în sumă de 58425,17 lei pentru efectuarea lucrărilor de reparație a cotei sale părți din imobil.

Consideră că suma enunțată urmează să fie preluată din prețul vânzării cotei-părți lui Valeriu Meaun.

Invocă că conform raportului de evaluare a valorii de piață a apartamentului nr. 52 din str. Paris, 40, mun. Chișinău, prețul de piață al ½ cotă-parte din acest imobil constituie 243165 lei.

Menționează că din anul 2010 până în prezent, Valeriu Meaun nu locuiește în imobilul enunțat, el dispunând de un alt imobil.

Solicită partajarea apartamentului nr. 52 din str. Paris,40, mun. Chișinău prin atribuirea în proprietatea sa a întregului imobil, încasând de la el în beneficiul lui Valeriu Meaun a sumei de 184739,83 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 08 februarie 2016 a fost admisă acțiunea inițială, a fost dispusă vânzarea apartamentului nr. 52 din str. Paris, 40, mun. Chișinău, cu nr. cadastral 010051114001052, care aparține cu drept de proprietate în cote-părți egale lui Valeriu Meaun și Gheorghe Meaun la licitație, cu distribuirea prețului în părți egale între Valeriu Meaun și Gheorghe Meaun și a fost încasată de la Gheorghe Meaun în beneficiul lui Valeriu Meaun

taxa de stat în sumă de 3735 lei. A fost respinsă acțiunea reconvențională ca fiind neîntemeiată.

La 26 februarie 2016, Gheorghe Meaun a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale, precum și scutirea de plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 a fost respinsă cererea lui Gheorghe Meaun cu privire la scutirea de plata taxei de stat ca neîntemeiată și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Gheorghe Meaun, fiindu-i acordat termen până la 28 iunie 2016, ora 11.00 pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 5471 lei.

La 13 iunie 2016, Gheorghe Meaun a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel și admiterea cererii cu privire la scutirea de plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și ilegală.

Susține că Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în practica sa, a menționat de nenumărate ori că accesul la justiție este pus grav în discuție, în cazul în care taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv.

Menționează că odată ce Republica Moldova a aderat la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ea și-a asumat obligația de a garanta drepturile și libertățile proclamate de Curte pentru toate persoanele aflate sub jurisdicția sa.

Afirmă că în cauzele Clionov vs Moldova, Tudor-Comerț vs Moldova, Kreuz vs Polionia, Curtea a statuat că dreptul la un tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, îndeosebi atunci când cel care intenționează să exercite dreptul la apărare este lipsit de surse financiare. În consecință, Curtea a arătat că în toate cazurile de exercitare a dreptului la apărare fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acesteia sau scutirii recurentului, care invocă situația grea financiară.

Consideră că instanța de apel neîntemeiat a respins cererea sa cu privire la scutirea de plata taxei de stat, privându-l de drept la apărare și accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 31 mai 2016, iar recurentul a declarat recurs la 13 iunie 2016.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

După cum denotă actele cauzei, la 26 februarie 2016, Gheorghe Meaun a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 08 februarie 2016, însă nu a achitat taxa de stat la depunerea apelului în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

De asemenea, actele cauzei denotă că recurentul Gheorghe Meaun, depunând cererea de apel, a solicitat scutirea de plata taxei de stat în legătură cu situația financiară grea.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

În sensul prevederilor normelor citate, legiuitorul identifică că, pentru scutirea de plata taxei de stat, solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Gheorghe Meaun nu a prezentat însă probe pertinente și veridice, care ar confirma că dânsul este în imposibilitate de a achita taxa de stat de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel temeinic și legal a respins ca neîntemeiată cererea lui Gheorghe Meaun cu privire la scutirea de plata taxei de stat.

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărare Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza Kreuz contra Poloniei, faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

În același timp, instanța de recurs, având în susținere prevederile art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat, reține că suma taxei de stat impusă apelantului Gheorghe Meaun de către instanța de apel spre achitare în mărime de 5471 lei, este incorectă.

Or, Gheorghe Meaun urmează să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 75% din taxa achitată la depunerea cererii reconvenționale, ce constituie suma de 2808 lei, fiind cert că prin cererea de apel acesta solicită casarea hotărârii primei instanțe și admiterea cererii reconvenționale înaintate de el împotriva lui Valeriu Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea instanței de apel în partea prin care a fost acordat termen pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 5471 lei și de a emite o nouă încheiere în partea dată, prin care a impune lui Gheorghe Meaun spre achitare taxa de stat la depunerea apelului în mărime de 2808 lei, iar în rest de a menține încheierea instanța de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gheorghe Meaun.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Meaun împotriva lui

Gheorghe Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți și la cererea reconvențională a lui Gheorghe Meaun împotriva lui Valeriu Meaun cu privire la partajarea bunului proprietate comună pe cote-părți, în partea prin care a fost acordat termen pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 5471 lei și se pronunță în partea dată o nouă încheiere prin care:

Se acordă apelantului Gheorghe Meaun termen de 20 zile de la publicarea prezentei decizii pe site-ul Curții Supreme de Justiție, pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 2808 (două mii opt sute opt) lei.

În rest încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu